

Noordelijke provincies steunen sojaproef

GRONINGEN/ASSEN De drie noordelijke provincies keren 60.000 euro subsidie uit voor een proef voor de teelt van soja.

Het gaat om een experiment van de agrarische aan- en verkoopco-operatie Agrifirm bij akkerbouwers. Dit jaar doen in het Noorden 17 akkerbouwers mee aan de proef met in totaal 56 hectare. Het gaat om vijftien boeren in Drenthe en twee in Groningen. In de rest van Nederland doen nog 21 agrariërs mee met 54 hectare. Agrifirm wil kijken welke sojassen geschikt zijn voor de teelt in Nederland. Het gaat om niet-

genetisch gemodificeerde rassen. In het project leren telers en loonwerkers met het gewas om te gaan en worden verschillende (rassen)proeven gedaan. Tot nu toe voert Europa het populaire gewas in uit Noord- en Zuid-Amerika. Het transport en de houtkap die voor de teelt nodig zijn zetten het milieu onder druk. Daarom wil Brussel de soja-teelt meer in eigen hand nemen, om zo ook minder afhankelijk te zijn van steeds stijgende prijzen. De provincies vinden dat de proef prima past in het streven om nieuwe ketens op te zetten voor de noordelijke landbouw.

Diploma ‘Duits’ voor Drentse werklozen

EMMEN Vijftien werklozen hebben de afgelopen maand een cursus werken in Duitsland gevolgd bij Stenden in Emmen. Een voornaam bestanddeel van die cursus was de Duitse taal.

„We hebben de cursus uitgebreid met wat kennis over de cultuur en gewoontes”, zegt UWV-manager Geert van der Wal. „Je moet weten hoe het werk georganiseerd is, maar je moet ook weten waar ze het over hebben als ze over de Wende praten.” Een van de vijftien cursisten is inmiddels aan de slag in Duitsland en meerdere deelnemers hebben binnenkort een gesprek.

KIJK

Keuze vrije tijd en arbeid

Onlangs kreeg ik een Amerikaanse krant onder ogen, waarin de vrijetijdsbesteding van een Duits echtpaar werd gevolgd. Het betreffende stel had weliswaar een lager inkomen dan een gemiddeld Amerikaanse gezin, maar had veel meer vrije tijd. Enigszins jaloers somde het artikel de vakanties van het Duitse echtpaar op, vakanties waaraan een Amerikaans echtpaar niet toekwam. Enige statistiek rond deze kwestie. Het inkomen per hoofd in Duitsland lag vorig jaar op ongeveer 40.000 dollar, dat in de Verenigde Staten rond de 53.000 dollar, een derde hoger dus. Dat hogere inkomen in de VS wordt goeddeels verdiend door langer te werken. Amerikanen werken gemiddeld bijna 1800 uren per jaar, Duitsers gemiddeld 1400 uur. Overigens werken Nederlanders, kampioen deeltijdwerkers immers, nog minder: 1380 uur per jaar. Het gaat hier om de afweging tussen arbeid en vrije tijd. Als het meezit, kun je die afweging op je persoonlijke behoeften afstemmen. In Nederland zijn er wat dat betreft mogelijkheden; nergens ter wereld werken zo veel mensen, vooral vrouwen, in deeltijd. Maar niet altijd bestaat die vrijheid. In de VS is deeltijdwerk minder gebruikelijk. De overgrote meerderheid werkt fulltime en dus voor de volle 1800 uur per jaar. De betreffende Amerikaanse krant - het was de Los Angeles Times - leek te suggereren dat de afweging tussen arbeid en vrije tijd in de VS misschien minder gelukkig is. Bedoeld werd kennelijk dat de welvaart in de VS hoger zou liggen bij een meer Europese verdeling tussen arbeid en vrije tijd. Dat zou natuurlijk kunnen, maar het blijft een persoonlijke en dus subjectieve afweging. Dat vrije tijd een gewaardeerd goed is, blijkt al uit het feit dat in alle westerse landen het aantal arbeidsuren per jaar de afgelopen eeuw gemiddeld meer dan gehalveerd is. Het huidige Nederland neemt daarbij een bijzondere positie in: driekwart van de vrouwelijke en een kwart van de mannelijke beroepsbevolking werkt er in deeltijd. Nergens is deeltijdwerk zo belangrijk, ook niet in landen als Zweden en Denemarken, die toch een veel royaler systeem van kinderopvang hebben. Dat vrouwen in dit verband wel eens het verwijt krijgen hun carrière minder belangrijk te vinden, is merkwaardig. In Nederland bestaan veel opties om een balans te vinden tussen arbeid en vrije tijd. Dat deze afweging kennelijk leidt tot het huidige resultaat, moet gewoon als een gegeven worden geaccepteerd.

GERRIT GORTER

Toerisme: nieuwe

Annemarie Rook

De wensen van de hedendaagse toerist veranderen. Ze zappen van de ene beleving naar de andere. De toerist gaat niet meer twee keer per jaar uitgebreid op vakantie alleen om te relaxen en uit te rusten. Hij gaat vaker, korter, dichterbij huis en goedkoper op pad. Doel: een ervaring op het gebied van gezondheid, spiritualiteit, natuur, duurzaamheid, cultuur of sport. Deze nieuwe trend leverde Nederland nieuwe werkgelegenheid op. Groningen lijkt in het bijzonder te beantwoorden aan deze vormen van

vrijetijdsbesteding. Het aantal banen in de sector toerisme en recreatie groeide in deze provincie in de periode 2008-2013 ver boven gemiddeld met 8,8 procent, of wel 1454 banen. In Drenthe hield de groei met 4,9 procent (729 banen) gelijke tred met het landelijk gemiddelde van 4,9%, of wel ruim 26.000 banen. Opmerkelijk zijn de negatieve cijfers die Friesland noteert: een afname met 2 procent, ofwel 372 banen. De klappen vielen vooral in de horeca en de logiesverstrekkng. Delen van de sector die in Groningen fors groeiden. De vooruitzichten voor Gronin-

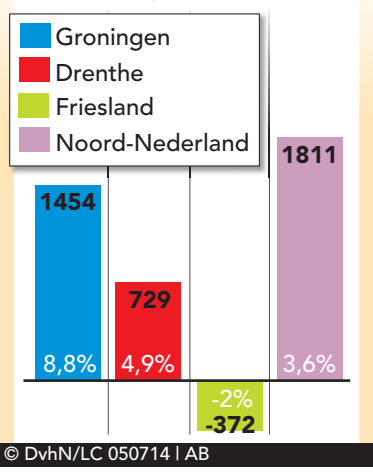
wensen, nieuwe banen

gen en Drenthe zijn blijvend positief, voor Friesland gloort wellicht herstel. Dat het Noorden relatief meer 65-plussers telt dan gemiddeld in Nederland, biedt de sector in het Noorden extra kansen. De groeiende groep 65-plussers met veel vrije tijd en een hoger besteedbaar inkomen, onder meer als gevolg van dubbele pensioenen, vormen een interessante doelgroep. De ouderen zullen zich met name laten verleiden door een verblijf of activiteit die ook voorziet in zorg en verzorging. Een andere kans is de groeiende behoefte aan kunst en cultuur. De aandacht voor muziek, theater, to-

neel en beeldende kunst levert niet alleen artiesten werk op, maar ook allerlei dienstverleners op het gebied van bijvoorbeeld techniek en podia hebben het er druk mee. Met de toewijzing van Leeuwarden als Culturele Hoofdstad doet zich een unieke kans voor om Friesland en het Noorden nog nadrukkelijker op de kaart te zetten. Een belangrijke vorm van recreëren verdient bijzondere aandacht: het winkelen. De consument doet steeds meer inkopen online. Vooral boeken, elektronica, reizen en multimedia worden via internet gekocht. Door de opkomst van het thuiswin-

kelen is het winkelbeeld in de afgelopen jaren sterk veranderd. De resterende winkels moeten zich onderscheiden om klanten te trekken door een specialisme of de klant een ‘uitje-gevoel’ te bezorgen zoals bijvoorbeeld IKEA dat doet. Het Noorden heeft daarbij een extra probleem: het winkelaanbod is per inwoner relatief groot. Dat betekent dat er mogelijk ‘lucht’ in de markt zit. Vooral op het platteland waar de bevolking krimpt, staat de detailhandel onder toenemende druk. Winkelcentra dreigen daarvoor te verschralen en aan attractiviteit te verliezen. Zonder maatreg-

Verandering aantal banen in het toerisme (2008 - 2013)

Annemarie Rook is adviseur bij het bureau E & E advies

Roodehaan: pijler van toerisme N-Groningen

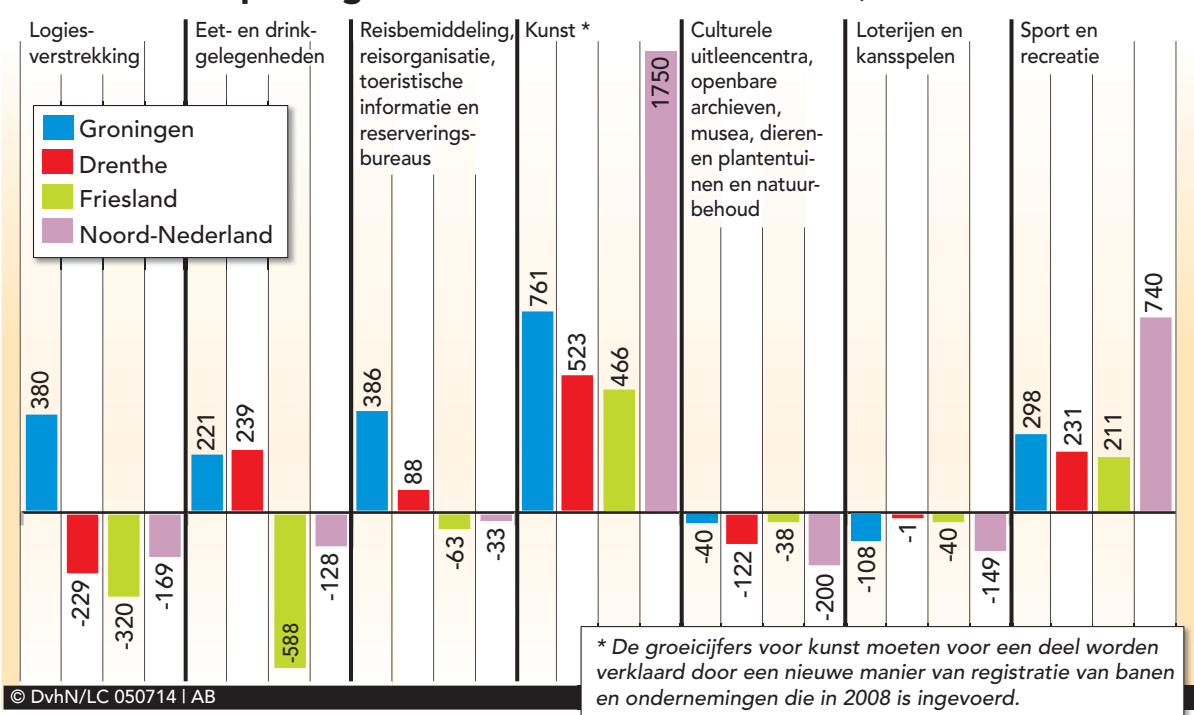
De sector toerisme en recreatie groeide in Nederland in de periode 2008-2013. Gold dat ook voor Friesland, Groningen en Drenthe? De analyse en cijfers van bureau E & E advies geven het antwoord in aflevering 4 van de serie ‘Het Noorden en de crisis’. Karin Hardonk en Teus van Ruiswijk vertellen over het succes van hun camping Roodehaan in het Noord-Groningse Warfhuizen.

John Geijp

WARFHUIZEN Sinds Karin Hardonk (51) en Teus van Ruiswijk (58) in 2007 camping Roodehaan in het Noord-Groningse Warfhuizen overnam, ontwikkelde het kampeertoezicht tot een gewilde plek voor bezoekers van rust, natuur, eten, goede muziek en een goede plek om te slapen. „We verdienen er niets extra's mee”, zegt hij. „We vragen geen entreeprijs, maar gedurende de concerten berekenen we voor elke consumptie 50 cent extra. De concerten zijn bedoeld als een soort aanjager van het bedrijf. De muziek moet de kwaliteit hebben die wij voortdurend nastreven. We hebben natuurlijk geen grote budgetten. We zoeken dus steeds naar goede bands die nog op weg zijn naar de grote podia. Daar gaat heel veel tijd in zitten. Vorig jaar hadden we hier een New Orleans-band uit Amerika: Hurray for the Riff Raff. Afgelopen weken waren ze te gast bij de tv-programma's van David Letterman en Jools Holland. Nu zijn ze onbetaalbaar.” Karin: „Kwaliteit moet overal te-

250 bezoekers. De concerten in Warfhuizen hebben een reputatie. Ze zijn wat Teus betreft het visitekaartje van zijn bedrijf. „We verdienen er niets extra's mee”, zegt hij. „We vragen geen entreeprijs, maar gedurende de concerten berekenen we voor elke consumptie 50 cent extra. De concerten zijn bedoeld als een soort aanjager van het bedrijf. De muziek moet de kwaliteit hebben die wij voortdurend nastreven. We hebben natuurlijk geen grote budgetten. We zoeken dus steeds naar goede bands die nog op weg zijn naar de grote podia. Daar gaat heel veel tijd in zitten. Vorig jaar hadden we hier een New Orleans-band uit Amerika: Hurray for the Riff Raff. Afgelopen weken waren ze te gast bij de tv-programma's van David Letterman en Jools Holland. Nu zijn ze onbetaalbaar.” Karin: „Kwaliteit moet overal te-

Aantal banen per segment in het toerisme (2008 - 2013)

▲ Teus van Ruiswijk en Karin Hardonk: „We zijn een verbindende factor in het gebied geworden.” Foto: Geert-Job Sevink

gestippeld op de fiets de regio verkennen en na afloop een maaltijd genieten.

„Onze grootste kracht is misschien wel dat we een verbindende factor in het gebied zijn geworden”, zegt hij. „We hebben contacten met de bed and breakfasts, de mensen die wadlooptochten organiseren, de Oldehoofster Kaasboerderij... Wij

kunnen mensen altijd bij elkaar brengen.” Karin: „Onze persoonlijke benadering wordt daarbij heel erg gewaardeerd. Daardoor komen heel veel mensen hier ook terug, voor een weekend of een week. Die zeggen vaak niet meer ‘We gaan naar Roodehaan’, maar ‘We gaan naar Karin en Teus’. Dat zegt iets.”

Geopend Camping Roodehaan is geopend van april tot en met september. In de winter houdt Roodehaan van november tot en met februari op elke eerste en derde zaterdag van de maand kleinschalige bord-opschoot-concerten, waarbij zo'n 50 bezoekers een maaltijd genieten.

Samenwerking De serie ‘De crisis en het Noorden’ komt tot stand in samenwerking met bureau ‘E & E advies’ in Groningen en het werkgelegenheidsregister Lisa.